

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žiškova, o návrhu Krajského soudu v Brně na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi Krajským soudem v Brně a Okresním soudem ve Zlíně, za další účasti žalobců a) P. G., a b) M. G., obou zastoupených JUDr. Milanem Holomkem, advokátem se sídlem Zlín, Lešetín II/385, 760 01, a žalovaného Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu, se sídlem Zlín, třída Tomáše Bati 3792, 761 90, o určení výše náhrady za vyvlastnění, ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 Ca 123/2005

t a k t o :

I. Příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu, ze dne 12. 3. 2004, čj. KUZZL 1728/04 ÚP-Do, o určení výše náhrady za vyvlastnění, je soud v občanském soudním řízení.

II. Usnesení Okresního soudu ve Zlíně ze dne 17. 3. 2005, čj. 17 C 72/2004-83, se zrušuje.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 15. 12. 2005 navrhl Krajský soud v Brně, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o věcnou příslušnost, vzniklém ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. (v dalším textu „kompetenční spor“) mezi ním a Okresním soudem v Zlíně ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 Ca 123/2005.

Z předložených spisů vyplynuly tyto pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím Městského úřadu v Otrokovicích, stavebního úřadu, ze dne 4. 12. 2003, čj. SÚ/1860/2002/18873/2002/OŠK, byly k návrhu Ředitelství silnic a dálnic ČR vyvlastněny pozemky parc. č. 3412/120 – orná půda o výměře 5663 m², parc. č. 3413/45 – orná půda o výměře 512 m² zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu Zlín na LV č. 999 pro obec a k. ú. O., jejichž vlastníky jsou manželé P. a M. G. (dále také jen „žalobci“), a to ve prospěch České republiky - s příslušností hospodařit s majetkem státu pro Ředitelství silnic a dálnic ČR, za účelem uskutečnění veřejně prospěšné stavby (Silnice I/55 – Otrokovice obchvat SV), za náhradu v celkové výši 1 482 000 Kč. K odvolání žalobců rozhodl Krajský úřad Zlínského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen „správní orgán“), rozhodnutím ze dne 12. 3. 2004, čj. KUZZL 1728/04 ÚP-Do, tak, že rozhodnutí Městského úřadu v Otrokovicích změnil – co do určení výše náhrady za vyvlastnění – jen v jeho odůvodnění.

Žalobci napadli rozhodnutí odvolacího správního orgánu u Okresního soudu ve Zlíně žalobou podle § 244 a násl. o. s. ř., v platném znění, jíž se domáhali stanovení

náhrady za vyvlastnění ve výši 2 161 250 Kč. Okresní soud ve Zlíně rozhodl usnesením ze dne 17. 3. 2005, čj. 17 C 72/2004-99, tak, že řízení podle § 104b odst. 1 o. s. ř. zastavil, neboť má za to, že nárok žalobců je nárokem veřejnoprávním. Otázka náhrady za vyvlastnění je nedílnou součástí institutu vyvlastnění, který je institutem veřejnoprávním, děje se pouze ve veřejném zájmu, je upraven předpisem práva veřejného a nároky fyzických či právnických osob z něho plynoucí jsou nároky v oblasti veřejné správy, o nichž rozhodují správní orgány. Zároveň poučil žalobce o tom, že ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení mohou podat žalobu ve správním soudnictví.

Žalobci v souladu s poučením podali příslušnou žalobu u Krajského soudu v Brně, kde je věc vedena pod sp. zn. 29 Ca 123/2005, a domáhali se vydání rozhodnutí obou správních orgánů.

Krajský soud v Brně poté podal zvláštnímu senátu v úvodu označený návrh. Popřel svoji příslušnost a vyjádřil názor, že určení způsobu a výše náhrady za vyvlastnění je otázkou práva soukromého a nikoliv veřejného, na rozdíl od samotného vyvlastnění, a že o věci má proto rozhodnout soud v občanském soudním řízení. Z těchto důvodů krajský soud navrhl, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušný k rozhodnutí je Okresní soud ve Zlíně.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi Krajským soudem v Brně a Okresním soudem ve Zlíně vycházel zvláštní senát z těchto úvah:

Po 1. 1. 2003 se otázka o povaze rozhodnutí o nuceném omezení vlastnického práva – a tedy o tom, zda má takové rozhodnutí přezkoumávat soud ve správním soudnictví, nebo zda je ve věci příslušný soud v občanském soudním řízení podle části páté občanského soudního řádu – stala častým předmětem rozhodování soudů. Podrobně se již otázkou povahy rozhodnutí správního orgánu o vyvlastnění zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu (rozhodnutí ze dne 12. 10. 2004, čj. 4 As 47/2003-50, publikované pod č. 448/2005 Sb. NSS). Z obsáhlého odůvodnění je vhodné uvést zejména následující úvahy:

„Otázka náhrady za vyvlastnění je na rozdíl od otázky samotného vyvlastnění otázkou soukromoprávní, a proto ve sporu o určení výše náhrady za vyvlastnění by nerozhodoval správní soud, ale soud civilní. Na rozdíl od samotného vyvlastnění v tomto vztahu totiž již nevystupuje stát reprezentovaný stavebním úřadem, ale pouze expropriát a expropriant, přičemž tyto subjekty mají v náhradovém vztahu rovné postavení. Účelem náhradového vztahu je dosažení základního smyslu soukromého práva, tj. znovuoobnovení narušené rovnováhy zúčastněných zájmů, tj. v tomto případě opětovné nastolení majetkové rovnováhy mezi soukromými subjekty. Právní vztah zde integruje objektivní zájmy stejného druhu a úrovně ve struktuře zájmů, a jde tedy o vztah soukromoprávní.“

Zvláštní senát neměl důvod se od závěrů Nejvyššího správního soudu odchýlovat.

Jelikož tedy rozhodnutí o určení výše náhrady za vyvlastnění není – jak na to správně poukazuje návrhovatel – rozhodnutím ve věci vyplývajícím z

veřejnoprávních vztahů, zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o věci přísluší soudu v občanském soudním řízení.

Zvláštní senát zruší v souladu s § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Okresního soudu ve Zlíně, které výroku, jímž byla pravomoc určena, odporuje.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Okresní soud ve Zlíně pokračovat v původním řízení o podané žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. května 2006

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu